

מראי מקומות- זבחים ק"ב

ע"כ ס"ל להרמב"ם דשניהם פסולים בקרוב.

(ג) ואני מסגירה- ע' באילת השחר דהביא שיש מח' הראשונים אם מצורע מוסגר צריך להיות מוסגר בבית ממש, או רק שיש דין מוסגר, דהיינו דאינו מוחלט. והק', אם הוי רק דין, א"כ למה לא הי' יכול כלל ישראל ליסע עד שהאסף מרים, הרי היא היתה יכולה ג"כ ליסע עמהם. ותי' די"ל דלכבודה עשו כן, כדי שיראו שאין נוסעין לכבוד מרים.

(ד) יבמה מלך- ע' במשך חכמה (ריש פ' יתרו, על קרא ויקח יתרו חותן משה) שהק' דאם מלך הי', א"כ הרי קיי"ל דמלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, ואי' במכילתא דמשה עמד עליהם והי' משמשם. ותי' דמה דקיי"ל דמשה רבנו מלך הי' דרשי' מקרא דויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם, וזהו בעת מתן תורה יום הקהל, אבל יתרו בא קודם מתן תורה (לחד מ"ד), וא"כ א"ש, דעדיין לא הי' מלך בשעת מעשה. ולפי זה, צריך לומר דלמ"ד דיתרו בא אחר מתן תורה, לא ס"ל להאי מכילתא, ובאמת לא עמד משה עליהם ומשמשם. וע"ע באילת השחר דכ' דאף אם הי' לו דין מלך, אבל הדין דשום תשים עליך מלך, שתהא אימתו עליך, לא הי' חל עליהם עד שנכנסו לא"י, ולכן שפיר הי' משה יכול לשמשם, אף אם הי' מלך.

(ה) כתנאי וכו'- כ' המהרש"א, דמשמע מדברי הגמ' דרב צריך לסבור כהי"א, ואין לומר לומר כחכמים דלא נתכהן משה אלא לז' ימי המילואים. ויש לעי', הא קרא דהביא רב להביא הא דמשה הי' כה"ג הי' מאיל המילואים, וא"כ מהכ"ת דבאמת ס"ל לרב דהי' כה"ג יותר מז' ימי המילואים. ותי', דאם הי' רב אמר רק דהי' כה"ג בז' ימי המילואים, א"כ מה

(א) משה זר הוא, ואין זר רואה את הנגעים- העיר המהרש"א, לכאו' במשה ג"כ הי' יכול לומר כמו מה דאמרי' לגבי אהרן, דקרוב הי' ולכן לא הי' יכול לראות, אלא האמת קאמר, דזר הוא (לכה"פ לענין נגעים). וע' בצאן קדשים דכ' דכיון דברייתא זו ס"ל כשי' ר"מ (וכמש"כ תוס', דשי' ר"מ הוא דאין אדם רואה נגעי קרוביו), א"כ י"ל דר"מ אזיל לשיטתו, דס"ל דבכהן תלה רחמנא, דאי אין הכהן רוצה לטמא המצורע, הרי הוא אינו טמא כלל, א"כ מה דקרוב פסול לראות הנגע, י"ל שהוא משום דיש לחוש שמא מתוך האהבה שיש לו על קרובו לא יהי' רוצה לטמאו (ואי"ז דומה למה דפסול בעדות ממון, שהוא גזה"כ, דשם אין לחוש שמא ישקר משום אהבת קרובו, ולכן ע"כ גזה"כ הוא, אבל לגבי נגעים שפיר יש לחוש כנ"ל לפי ר"מ. וא"כ, י"ל דכיון דמה שמרים נעשה מצורע הוא משום מה שדיברה על משה, אע"פ שלא שונאה משה ע"ז, מ"מ עכ"פ בטל החזקת אהבה, ולכן שפיר יהי' יכול לראות הנגע שלו מטעם קרוב, ופסול רק מטעם זר.

(ב) ואין קרוב רואה את הנגעים- ע' בחזון איש (נגעים ד', ח') שהביא מה שמבואר בפ"י הרא"ש דמה שאין אדם רואה נגעי עצמו (וה"ה לר"מ נגעי קרובו), היינו להסגיר ולהחליט ולפטור, אבל נאמן לראות ואומר לכהן שוטה אמור טהור. וכ' החזו"א דזה מוכח מסוגיין, דאם הי' הפסול קורבא בנוגע לראות לדעת אם הוא נגע או לא, ולא לגבי האמירה, א"כ למה לא הי' יכול חכם אחר לראותה, ולומר לאהרן לומר דטמא, אע"כ דהפסול הוא באמירה. אבל דהוסיף דאין ראי' דהפסול הוא דק באמירה, דיתכן דבין הראי' ובין האמירה פסול בקרוב. וכ' להוכיח כן בדעת הרמב"ם, דס"ל דהפסול הוא בהראי', דע"כ מוכח מסוגיין דאי' ג"כ פסול בהאמירה, וא"כ

אתא לאשמעינן, הא קראי הם דמשה
עבד בז' ימי המילואים.

(ו) **סטרו ויצא- הק' המהרש"א**, הא משמע
דמה דאמרי' דכל חרון אף שבמקרא
נאמר בו רושם, ומשמע דאף זה נאמר בו
רושם, ואיפה כתיב הרושם דכאן. וכ'
דאולי משום כבוד המלכות לא כתיב כן
בפירוש [ולכאור' עדיין ק', ואולי כוונתו דבעלמא מה דלא
נאמר בו רושם יהי' ריעותא דלא הי' שום רושם, אבל כאן מה
דלא כתי' בו רושם הוא רק משום כבוד מלכות, אבל שפיר י"ל
שהי' רושם, וצ"ע].

(ז) **איפוך- דהיינו**, דעכשיו ר' יוחנן הוא
דאמר דמלך הוא והסביר לו פנים. והק'
החק נתן, איך אמר כן, הא אמר ריב"ק
לעיל דכל חרון אף שכתורה נאמר בו
רושם, וכאן הרי לפי ר' יוחנן לא נאמר בו
רושם (וכן הק' **השפ"א**, והניח בצ"ע).
ותי' דס"ל לר' יוחנן דאין למדין מן
הכללות, אפי' נאמר בהן חוץ (ומה שהק'
לר"ל, היינו רק משום דר"ל עצמו אמר
דסטרו.

(ח) **איפוך- העיר האילת השחר** דיצא לפי זה,
דלדינא דקיי"ל כר"י כנגד ר"ל, הדין
לנהוג במלך רשע הוא להסביר לו פנים.

(ט) **ר' יוחנן אמר מהכא- ע' בשפ"א במנחות**
(צח). דכ' דמדרשת ר' ינאי שמעי' אף
מלכי אומות העולם, ואילו מדרשה דר'
יוחנן שמעי' רק מלך ישראל [נא"כ לכאור' הוי
הערה קצת על לשון ר' יוחנן "מהכא", דמדברי ר' ינאי למדין
טפי, וצ"ע].

(י) **וישנס מתניו וירץ לפני אחאב- פי'**
המהרש"א, דהענין לכבד אף למלכים
קדמונים רשעים כאלו, היינו משום דאי'
בפ' הרואה דמלכותא דארעא הוי כעין
מלכותא דרקיעא, והמזלזל בכבוד
מלכותא דארעא הוי כאילו מזלזל בכבוד
המקום.

(יא) **כדר' אלעזר וכו'- מדברי רש"י** משמע
דהגמ' הביא דר"א לומר דאף שאול הגיס
דעתו, ולכן נטלה אפי' ממנו. ותמה
השפ"א, הרי לא מצינו דהגיס שאול
דעתו, אדרבה, לעולם מצינו אצלו

עניות יתירה, דהי' נחבא אל הכלים,
וכתי' בי' האם קטן אתה בעיניך. ולכן
הוא פי' דהגמ' הביא הא דר"א לומר
דמה דמלך זוכה לו ולזרעו אחריי, זהו
רק היכא דפוסקין לו המלכות מן השמים,
כמו שאול, ומה דלא דלא זכו זרעו של
שאול, היינו משום דאף בגוי' לא קאים,
וכנ"ל, אבל במשה רבנו לא מצינו דפסקו
לו הגדולה מן השמים, ולכן ודאי לא זכו
זרעו אחריי.

(יב) **מתני' דלא כאבא שאול, וכו'- כ' השפת**
אמת דנראה דטעם דתנא דידן דס"ל
דהכל תלוי בשעת זריקה, היינו משום
דכיון דהקטרה אינו מעכב, ועיקר
הכפרה בדם. וכ' לחקור בדעת אבא
שאול, אם באמת נטמאו או נאבדו
החלבים ולא הקטירם כלל, האם אמרי'
דאז אפי' כהן שנטמא לאחר זריקה חולק,
כיון דבאמת לא הקטירו, או אפשר דמ"מ
צריך להיות ראוי להקטיר. וכ' דאת"ל
בשאלה דר' אשי דאם הי' טמא בשעה
בינתיים דאינו ראוי לחלוק, א"כ ודאי
בציור זה אינו ראוי לחלוק. ועוד כ',
דפשוט הוא דאם לאחר שנאבדו החלבים
נטמא, ודאי יכול לחלוק (דשוב אין צריך
להיות ראוי להקטרה).

(יג) **עד שעת הקטר חלבים- חקר האילת**
השחר, האם זה גזה"כ דצריך להיות
טהור בשעת הקטר חלבים, או משום
שהוא המתיר הבשר באכילה. וע"ש שכ'
דנפק"מ לענין אם משלה האור במקצתו,
דהא אין ההיתר לאכול הבשר עד שיוצת
האור ברובו, וע"ש עוד נפק"מ.

(יד) **מקום שיפה כחו בבכור, דכולי' דילי-**
דהיינו, דמותר לנשיו ועבדיו. וע' באילת
השחר שהביא שמכאן ראי' לשי'
הרמב"ם דבכור מותר לנשיהם ועבדיהם
של כהנים, וק' לשי' **הרשב"א** בנדריים
(י"א) דס"ל דבכור נאכל רק לזכרי כהונה,
וצ"ע.

(טו) **לאונסו שאני- ע' במשנה ברורה (פ"ה,**
ח') דכ' דמשמע מסוגיין דכיון דאונסו

הוא בדבורו, יכול אף לבטא בשפתיו, דלכא' משמע דכן עשה כאן. אבל כ' דבברכי יוסף אי' בדבור לעולם אסור, וכ' המ"ב דיש לדחות סוגיין כמש"כ הברכת הזבח והצאן קדשים, דהיינו דמה שחידש ראבר"ש בבית הכסא, אמר לרבא בבית המדרש, אבל לא דבאמת אמר הדין בבית הכסא. אולם ע' ביעב"ץ שנקט דבאמת אמר הדין כשהי' בבית הכסא, והוכיח מכאן דמי ששמע אחר שעוסק בדברי תורה בבית הכסא לאונסו, אין צריך למחות בידו. דאלת"ה, רבא דשמע כל הכי ולא אדכירי', וגמר מיני' ולא אפסקי', ולמה, אע"כ דאין צריך להפסיקו. וע"ע בשפת אמת דתמה דמה שיין לומר דמתוך אונסו הי' מפלפל כל כך, ואי דמתוך אונסו שכח שהוא בבית הכסא, א"כ הו"ל לרבא להזכירו. ולכן פי' השפ"א הסוגיא דלא כרש"י, אלא דכא הי' בבית הכסא, ושמע שם פלפול דראב"ש, וע"ז מקשה הגמ' דאסור להרהר, ותי' דלאונסו שאני, ולשון דאמר בבהכ"ס, או לאו דוקא הוא או ט"ס, וצ"ל גמירנא בבהכ"ס מר"א דאמר וכו'.